

UCHWAŁA

Dnia 3 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Paweł Czubik

SSN Tomasz Demendecki

SSN Marek Dobrowolski

SSN Paweł Księżak

SSN Oktawian Nawrot

SSN Janusz Niczyporuk

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Tomasz Przesławski

SSN Adam Redzik

SSN Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Maria Szczepaniec

SSN Krzysztof Wiak

SSN Paweł Wojciechowski (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

Protokolant Przemysław Szuty

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 3 września 2024 r.,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora
Generalnego,
sprawy ważności wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
w okręgu wyborczym nr [...] przeprowadzonych w dniu 21 lipca 2024 r.,
na podstawie sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej z wyborów
uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym
nr [...] przeprowadzonych w dniu 21 lipca 2024 r.,

po uwzględnieniu obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 22 lipca 2024 r. o wynikach wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 lipca 2024 r. (Dz. U. 2024, poz. 1102),
na podstawie art. 101 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.1997, Nr 78, poz.483) oraz art. 244 § 1 w zw. z art. 258 w zw. z art. 283 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2023, poz. 2408),

**stwierdza ważność wyborów uzupełniających do Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...] przeprowadzonych w dniu 21 lipca 2024 r.**

Joanna Lemańska

Leszek Bosek

Paweł Czubik

Tomasz Demendecki

Marek Dobrowolski

Paweł Księżak

Oktawian Nawrot

Janusz Niczyporuk

Grzegorz Pastuszko

Tomasz Przesławski

Adam Redzik

Mirosław Sadowski

Aleksander Stępkowski

Maria Szczepaniec

Krzysztof Wiak

Paweł Wojciechowski

Grzegorz Żmij

UZASADNIENIE

1. Podstawą prawną przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej jest art. 283 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2023, poz. 2408; dalej: k.wyb.), zgodnie z którym Prezydent Rzeczypospolitej zarządza wybory uzupełniające do Senatu w przypadku: (1) śmierci senatora; (2) upływu terminu do wniesienia odwołania od postanowienia Marszałka Senatu o wygaśnięciu mandatu; (3) nieuwzględnienia odwołania od postanowienia Marszałka Senatu o wygaśnięciu mandatu przez Sąd Najwyższy.

2. W związku z upływem terminu do wniesienia odwołania od postanowienia Marszałka Senatu z dnia 24 kwietnia 2024 r. o wygaśnięciu mandatu senatora K. K., ze względu na wybranie go na Prezydenta Miasta W., Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem z dnia 21 maja 2024 r. zarządził wybory uzupełniające w województwie [...], w okręgu wyborczym nr [...], wyznaczając ich datę na niedzielę 21 lipca 2024 r.

3. Zgodnie z art. 101 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, Nr 78, poz. 483 ze zm.; dalej: Konstytucja RP), ważność wyborów do Sejmu i Senatu stwierdza Sąd Najwyższy. Zgodnie zaś z art. 244 § 1 w zw. z art. 258 k.wyb., Sąd Najwyższy, na podstawie sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów, rozstrzyga o ważności wyborów oraz o ważności wyboru senatora, przeciwko któremu wniesiono protest. W postępowaniu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. 2024, poz. 622; dalej: u.SN). Zgodnie z art. 244 § 2 w zw. z art. 258 k.wyb. rozstrzygnięcie, o którym mowa w art. 244 § 1, Sąd Najwyższy podejmuje w formie uchwały, nie później niż w 90 dniu po dniu wyborów, na

posiedzeniu z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej.

4. Na podstawie art. 26 § 1 pkt 2 u.SN, stwierdzanie ważności wyborów należy do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. Zgodnie z treścią art. 244 § 1a k.wyb., uchwała podejmowana jest w składzie całej Izby.

5. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 11 stycznia 2024 r. I NSW 1237/23 „umocowanie konstytucyjne, ustroj i zasady wyboru Sejmu i Senatu RP oraz innych konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej, a także stosunki ustrojowe łączące posłów i senatorów z Rzeczpospolitą Polską, nie są i nie mogą być regulowane prawem Unii Europejskiej. W utrwalonym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że ani art. 90 ust. 1, ani art. 91 ust. 3 Konstytucji RP nie mogą stanowić podstawy do przekazania organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencji w tym zakresie (zob. m.in. wyroki pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego z: 11 maja 2005 r., K 18/04; 24 listopada 2010 r., K 32/09; 7 października 2021 r., K 3/21). Ponadto, w świetle Traktatu o Unii Europejskiej nie ulega wątpliwości, że podstawowe struktury konstytucyjne państw członkowskich Unii Europejskiej znajdują się poza zakresem regulacji Unii Europejskiej (art. 4 ust 2 TUE). Umocowanie konstytucyjne i ustawowe Sądu Najwyższego – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych do prowadzenia abstrakcyjnego postępowania w przedmiocie ważności wyborów do Sejmu i Senatu RP nie jest objęte zakresem prawa Unii Europejskiej oraz jego wykładni dokonywanej przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Stwierdzenie ważności wyborów następuje w procedurze, w której biorą udział jedynie organy państwa i nie dokonuje się w nim rozstrzygnięcie o indywidualnych prawach podmiotów prywatnych, a tym samym znajduje się całkowicie poza zakresem zastosowania art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, którego właściwość ogranicza się wyłącznie do rozstrzygania o prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym lub o zasadności oskarżenia w sprawie karnej, i nie obejmuje nawet indywidualnych praw politycznych, wynikających z prawa wyborczego (zob. Pierre-Bloch przeciwko Francji, 21 października 1997, § 50-51; Brike przeciwko Łotwie (dec.), skarga nr 47135/99, 29 czerwca 2000; Ždanoka przeciwko Łotwie (dec.), skarga nr 52278/00, 6 marca 2003; Karimov

przeciwko Azerbejdżanowi, skarga nr 12535/06, 25 września 2014, § 54; Barski i Święczkowski przeciwko Polsce, skarga nr 13523/12 i 14030/12, 2 lutego 2016 r., § 57).”

6. Ze sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej z lipca 2024 r. wynika, że Komisja na podstawie posiadanych dokumentów i informacji o przebiegu głosowania i wyborów nie stwierdziła naruszeń, które w jej ocenie miałyby wpływ na wyniki wyborów.

7. Do Sądu Najwyższego nie wpłynął żaden protest przeciwko ważności wyborów lub ważności wyboru senatora.

8. Prokurator Generalny nie przedstawił stanowiska.

9. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej ważność wyborów uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w okręgu wyborczym nr [...] przeprowadzonych w dniu 21 lipca 2024 r.

10. Biorąc pod uwagę treść sprawozdania z wyborów przedstawionego przez Państwową Komisję Wyborczą, jak również mając na względzie brak protestów przeciwko ważności wyborów lub ważności wyboru senatora, na podstawie art. 101 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 244 § 1 w zw. z art. 258 w zw. z art. 283 k.wyb., orzeczono jak w sentencji.

Joanna Lemańska

Leszek Bosek

Paweł Czubik

Tomasz Demendecki

Marek Dobrowolski

Paweł Księżak

Oktawian Nawrot

Janusz Niczyporuk

Grzegorz Pastuszko

Tomasz Przesławski

Adam Redzik

Mirosław Sadowski

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Maria Szczepaniec

SSN Krzysztof Wiak

SSN Paweł Wojciechowski

SSN Grzegorz Żmij

Zdanie odrębne od uchwały i uzasadnienia złożyli SSN Leszek Bosek
i SSN Grzegorz Żmij

r.g.

[a!]

